

IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE CARINA ZA 2019.GODINU

Podgorica, februar 2020

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI.....	4
2.1 Ukupno ostvareni prihodi.....	4
2.2 Struktura naplaćenih prihoda.....	4
2.3 Struktura naplaćene akcize.....	5
3. CARINSKI POSTUPCI	6
4. AKTIVNOSTI U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA I MODERNIZACIJA	6
4.1 Aktivnosti na usklađivanju sa EU zakonodavstvom	7
4.2 Trgovinske olakšice.....	8
4.3 Razvoj informacionih sistema i modernizacija	10
5. BEZBJEDNOST I ZAŠTITA CARINSKOG PODRUČJA.....	11
6. LJUDSKI RESURSI	14
6.1 Organizacija i sistematizacija Uprave carina	14
6.2 Zaposleni	15
6.3 Edukacija carinskih službenika	16
6.4 Jačanje integriteta i kredibiliteta.....	17
6.5 Disciplinske mjere.....	17
7. ZASTUPLJENOST U JAVNOSTI.....	18
8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ UPRAVE CARINA KAO POTROŠAČKE JEDINICE	19
8.1 Podaci o javnim nabavkama.....	20
9. OSTALE AKTIVNOSTI	20
9.1 Saradnja sa zaštitnikom imovinsko pravnih interesa, nadležnim sudovima i advokatima	20
9.2 Obuke i ispiti za sticanje licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom.....	21
9.3 Interne procedure.....	21

1. UVOD

U procesu evropskih integracija Uprava carina preduzima veliki broj aktivnosti u cilju usklađivanja carinskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, jačanja administrativnih kapaciteta i razvoja informacionih i komunikacionih tehnologija kako bi se postigla interoperabilnost i interkonektivnost sa sistemima EU.

U cilju obezbjeđenja konstantnog napredovanja u radu, Uprava carina je usvojila "Poslovnu strategiju 2019 – 2021", kao strateški dokument na kojem će se temeljiti dalji razvoj, sa definisanim strateškim i specifičnim ciljevima za taj period. Radi podrške implementaciji ove Strategije izrađen je Akcioni plan koji je njen sastavni dio i definiše konkretne aktivnosti, odgovorne organizacione jedinice i rokove. Uprava carina je izradila i Strategiju upravljanja ljudskim resursima, Strategiju obuka, Strategiju odnosa sa javnošću i Strategiju poboljšanja i modernizacije, tehničke opremljenosti i infrastrukture carinske službe, kako bi na najbolji način ostvarila viziju i misiju.

Vizija Uprave carina Crne Gore je moderna, profesionalna i transparentna služba koja efikasno obavlja zadatke naplate prihoda i zaštite i bezbjednosti društva, istovremeno olakšavajući promet roba i putnika, unapređujući partnerstvo sa poslovnom zajednicom, uz izgradnju kvaliteta više u okviru upravljanja kadrovima koji su ključni ulog za bolju budućnost, kao i uz poboljšavanje postojećih i razvijanje novih metoda i standarda u radu.

Misija Uprave carina je da obezbijedi efikasnu naplatu prihoda, olakšanje međunarodne trgovine, zaštitu i bezbjednost carinskog područja, u cilju zaštite ekonomskih i bezbjedonosnih interesa Crne Gore i njenih građana.

Uprava carina je i u 2019. godini na temelju ključnih indikatora u planiranim aktivnostima realizovala sve postavljene ciljeve i zadatke. Aktivnosti usmjerene ka intenzivnoj saradnji sa ostalim državnim subjektima, privredom, inostranim carinskim službama, uz pojednostavljenje formalnosti, predstavljaju uslov ostvarenja zadatih strateških ciljeva.

Nastavljen je trend snaženja fiskalne i bezbjedonosne uloge, implementacija EU standarda, pojednostavljenje carinskih procedura, snažna posvećenost unapređenju ljudskih resursa, a samim tim i dalje snaženje integriteta. Modernizacija carinske službe ostaće prioritet i u narednoj godini.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI

Modernizacijom carinskih procedura i procesa, Uprava carina je ostvarila kontinuirani rast naplate prihoda i u toku 2019.godine. Naplata prihoda iznosila je 819.754.771,45€, čime je ostvaren rast od 5,19% ili 40,45 mil.€ u odnosu na 2018.godinu. Efikasnijem sprovođenju mjera naplate carinskog duga, doprinijelo je dosljedno poštovanje obavezujućih procedura kojima se definiše postupak naplate carinskih potraživanja kao i redovno sprovođenje kontrola.

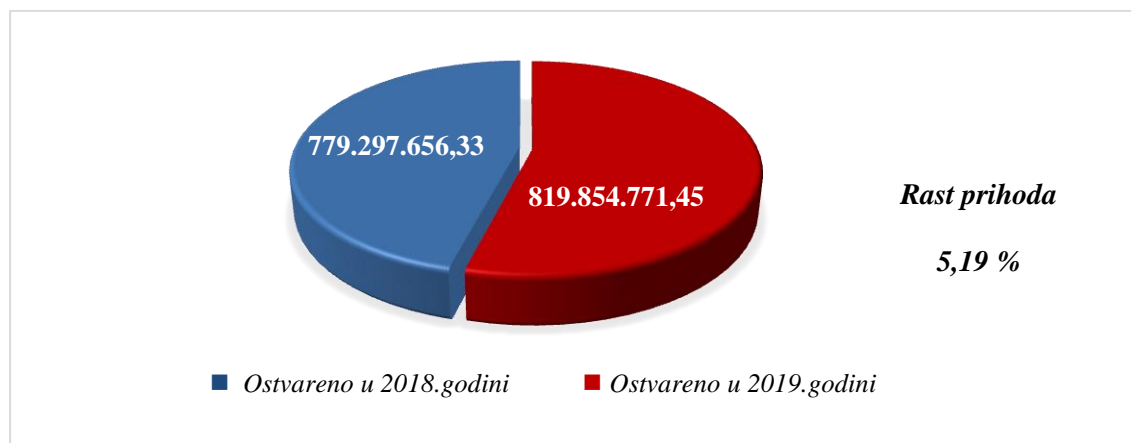
U Slobodnim carinskim prodavnicama je prodana roba u ukupnoj vrijednosti 8.072.147,17€, od čega se na akciznu robu odnosi 2.488.263,81€.

Usled neblagovremenog izmirenja carinskog duga, pokrenuto je 974 postupka prinudne naplate u ukupnom iznosu 3.335.920,10€, od čega je 919 postupaka rezultiralo naplatom u ukupnom iznosu 2.858.475,11€. U analiziranom vremenskom periodu doneseno je 5.446 rješenja kojima je utvrđena vrijednost robe za carinske svrhe. Izdato je 265 uvjerenja za plaćanje carinskog duga po osnovu PDV-a pri uvozu preusmjerom iz PDV kredita i 795 uvjerenja za plaćanje carinskog duga obveznicama restitucije. Takođe, izdato je i 17.215 uvjerenja o porijeklu robe.

2.1 Ukupno ostvareni prihodi

Ostvarena naplata prihoda u 2019.godini iznosila je **819.754.771,45€**, što je više za **5,19%** ili **40,45** mil.€ u odnosu na 2018.godinu, čime se značajno doprinosi uvećanju ukupnih budžetskih prihoda. Izvršeno je 1.967 rješenja o povraćaju carinskih i akciznih sredstava u ukupnom iznosu od 11.159.581,62€ i time ostvarena **neto naplata u iznosu od 808.595.189,83€**, čime je **premašen plan prihoda za 2,06 %** ili **16,31 mil.€**.

Grafikon 1: Usporedni pregled naplate prihoda

2.2 Struktura naplaćenih prihoda

Prema strukturi naplaćenih prihoda dominira naplata **PDV-a pri uvozu** u iznosu od **543.367.145,33€**, što predstavlja povećanje od **24,35 mil €** ili **4,69 %**, u odnosu na isti period prethodne godine. Po osnovu **akcize** naplaćeno je **245.434.095,11€**, čime je ostvaren rast prihoda od **14,09 mil €** ili **6,09 %**. Naplata po osnovu **carine** iznosila je **28.591.696,93€**, čime je ostvaren rast prihoda od **1,88 mil €**, ili **7,05%**. Naplata **poreza na kafu** iznosila je **2.273.716,77€** čime je ostvarena rast prihoda od **137 hiljada €**, ili **6,44 %**.

Tabela 1: Struktura naplaćenih prihoda po vrstama dažbina

VRSTA PRIHODA	Ostvareno u 2018.godini	Ostvareno u 2019.godini	Apsolutno odstupanje	% ostvarenja u odnosu na 2018
PDV pri uvozu	519.016.595,15	543.367.145,33	24.350.550,18	104,69
Akciza	231.342.601,79	245.434.095,11	14.091.493,32	106,09
Carina	26.709.167,68	28.591.696,93	1.882.529,25	107,05
Porez na kafu	2.136.248,06	2.273.716,77	137.468,71	106,44
Ostali prihodi	93.043,65	88.117,31	-4.926,34	94,71
BRUTO NAPLATA	779.297.656,33	819.754.771,45	40.457.115,12	105,19
Carinski povraćaj sredstava	295.449,44	1.241.472,61	946.023,17	420,20
Akcizni povraćaj sredstava	10.162.727,84	9.918.109,01	-244.618,83	97,59
NETO NAPLATA	768.839.479,05	808.595.189,83	39.755.710,78	105,17

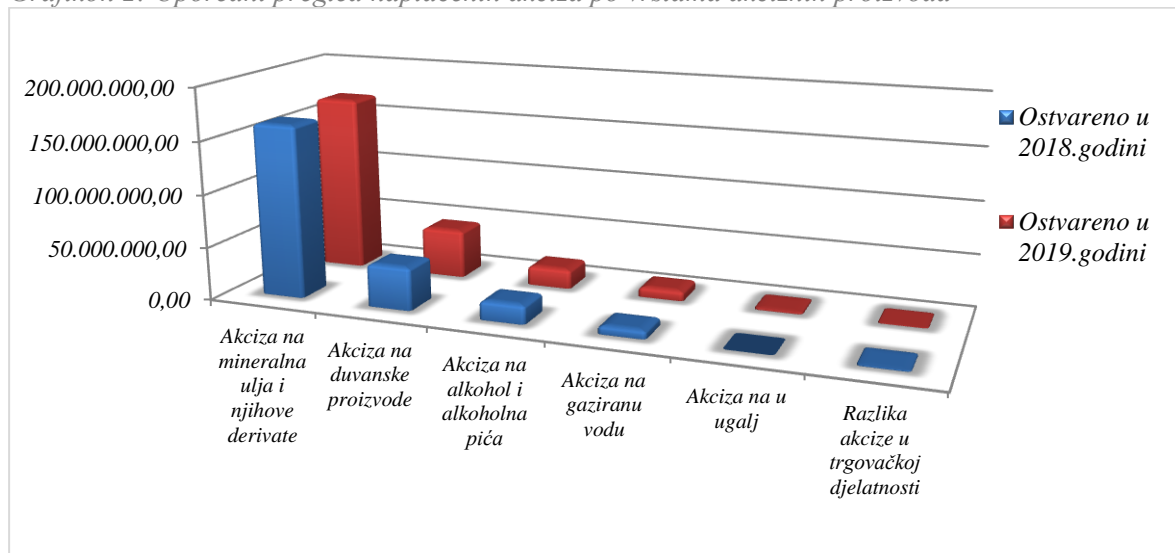
2.3 Struktura naplaćene akcize

Prihod od akciza iznosio je **245 mil.€** i veći je za **14,09 mil.€** ili **6,09 %** u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano prema strukturi po akciznim proizvodima, sve kategorije su zabilježile rast prihoda. U odnosu na plan budžeta, neto naplata akciza je iznad plana za 714 hiljada €.

Tabela 2: Struktura naplaćenih akciza po vrstama akciznih proizvoda

VRSTA PRIHODA	Ostvareno u 2018.godini	Ostvareno u 2019.godini	Apsolutno odstupanje	% ostvarenja u odnosu na 2019
Akciza na mineralna ulja i njihove derivate	163.751.409,30	168.377.046,49	4.625.637,19	102,82
Akciza na duvanske proizvode	40.624.810,44	46.371.336,59	5.746.526,15	114,15
Akciza na alkohol i alkoholna pića	17.995.523,74	18.572.070,40	576.546,66	103,20
Akciza na gaziranu vodu	7.804.296,76	9.551.981,27	1.747.684,51	122,39
Akciza na u ugalj	0,00	2.028.882,16	2.028.882,16	0,00
Razlika akcize u trgovačkoj djelatnosti	1.166.561,55	532.778,20	-633.783,35	45,67
BRUTO NAPLATA	231.342.601,79	245.434.095,11	14.091.493,32	106,09
Akcizni povraćaj sredstava	10.162.727,84	9.918.109,01	-244.618,83	97,59
NETO NAPLATA	221.179.873,95	235.515.986,10	14.336.112,15	106,48

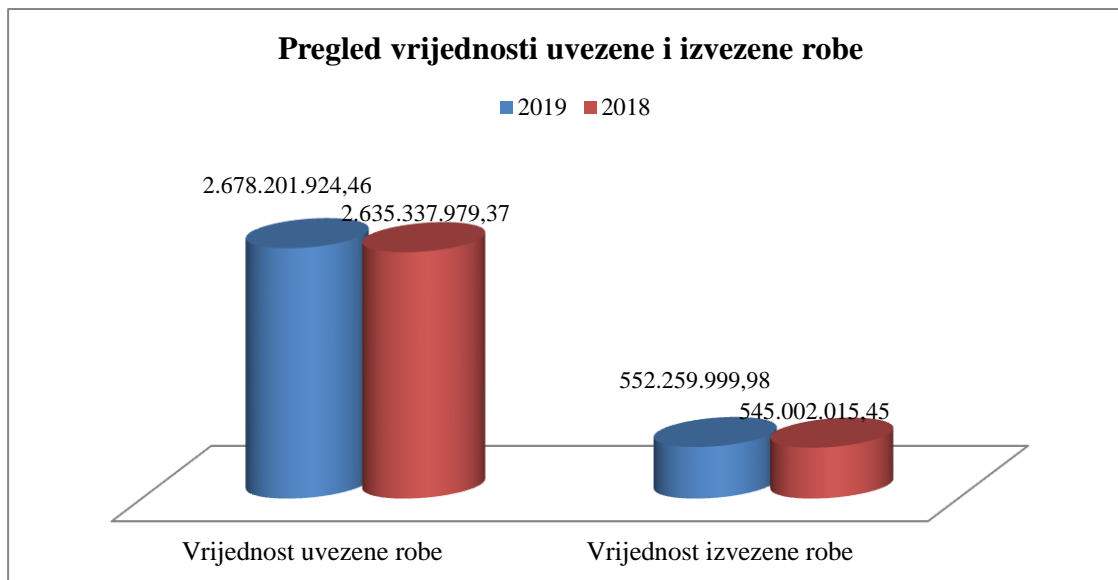
Grafikon 2: Usporedni pregled naplaćenih akciza po vrstama akciznih proizvoda

3. CARINSKI POSTUPCI

Obrađeno je 497.704 carinskih deklaracija, od čega je 496.818 deklaracija poslato elektronskim putem, što čini 99,82%. U izvještajnom periodu ukupna vrijednost uvezene robe je 2.678.201.924,46€, što je za 1,63% veće u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna vrijednost izvezene robe je 552.259.999,98€, što je za 1,33% veće u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 3: Pregled vrijednosti uvezene i izvezene robe

4. AKTIVNOSTI U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA I MODERNIZACIJA

Imajući u vidu proces evropskih integracija Crne Gore, Uprava carina je i u 2019.godini sprovodila aktivnosti na usklađivanju carinskog zakonodavstva, jačanju administrativnih kapaciteta kao i na razvoju interkonektivnosti i interoperabilnosti IT sistema sa EU sistemima. Preduzimane su značajne aktivnosti na unapređenju saradnje sa nadležnim službama EU, međunarodnim institucijama i organizacijama, kao i usvajanju međunarodnih standarda i najbolje evropske prakse.

U kontinuitetu je izvještavano o preduzetim aktivnostima na ispunjavanju mjerila u okviru poglavlja 29 „Carinska unija“, kao i u ostalim poglavljima u kojima Uprava carina sprovodi aktivnosti, kao što su: Sloboda kretanja roba, Prava intelektualne svojine, Oporezivanje, Pravosuđe i temeljna prava, Pravda, sloboda, bezbjednost, Vanjska politika i Finansijske i budžetske odredbe, za potrebe Izvještaja o napretku, sastanka Pododbora za industriju, trgovinu poreze i carine, sastanka Odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

U saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije realizovana je Javna debata za Pregovaračko poglavlje 29 „Carinska unija“ sa panel debatom „Značaj carinske unije za građane i privredu“, 25.januara 2019.godine u EU info centru.

Uprava carina je pratila rad Svjetske carinske organizacije, implementirala preporuke i smjernice te Organizacije i učestvovala u radu Komiteta SCO. U cilju unapređenja službe i razmjene iskustva, nastavljeno je sa korišćenjem instrumenata kratkoročne tehničke pomoći eksperata Evropske Unije - TAIEX i Programa Evropske unije CUSTOMS 2020. U okviru Programa Customs 2020 razmijenjena su iskustva u raznim oblastima carinskog djelovanja kao npr. zabrane i ograničenja, mjerenje učinka, A i B računi, postupanje sa carinskom robom. Takođe, u okviru Programa učestvovalo je na radionicama koje se organizuju za projektne i koordinacione grupe, mreže eksperata kao što su: sastanci Projektne grupe za IT tehnologiju i infrastrukturu, sastanci Koordinacione grupe za elektronsku carinu i Kontakt grupe za trgovinu (ECCG), Sastanci Projektne grupe za UCC NCTS, Sastanak Mreže koordinatora za Radne posjete za program CUSTOMS 2020 i drugi.

U okviru TAIEX-a realizovane su studijske posjete i ekspertske misije u oblastima: upoznavanje sa najboljom praksom država članica EU u oblasti postupanja sa carinskom robom, revizija poslovnih pravila u oblasti akciza, aktivnosti revizije kontrolnih procesa i zahtjeva u carinsko informacionom sistemu, revizija i unapređenje profila rizika u informacionom sistemu u skladu sa EU standardima i unapređenje rada naknadne kontrole.

Uprava carina je bila domaćin trećeg sastanka na nivou direktora carinskih službi regiona Zapadnog Balkana. Sastanak predstavlja nastavak dogovora postignutog na Samitu održanom u Londonu jula 2018. godine, gdje su u sklopu Berlinskog procesa, zemlje Zapadnog Balkana potpisale Zajedničku deklaraciju o principima saradnje za organe za sprovođenje zakona na polju razmjene informacija. Takođe, delegacija Uprave carina je učestvovala i na četvrtom sastanku koji je održan u Prištini 11. juna 2019. godine.

Koordinirane su aktivnosti u cilju dostavljanja zahtjeva i odgovora za administrativnu pomoć po pitanjima provjere vrijednosti, porijekla, ATA karneta i drugih upita, sa carinskim službama: Italije, Rusije, Francuske, Belgije, Ukrajine, Njemačke, Holandije, Danske, Austrije, Švajcarske, Kosova, Češke, Turske, Poljske, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije i Kosova, u skladu sa Protokolom 6 (Protokol o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima) Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Tabela 3: Prikaz broja održanih radionica, seminara, posjeta u okviru programa i učesnika CUSTOMS i TAIEX, kao i broja učesnika

	CUSTOMS	TAIEX
1. Broj održanih radionica/seminara	18	2
1.a Broj učesnika	36	27
2. Radne posjete	6	1
2.a Broj učesnika	19	3
3. Ukupan broj učesnika	55	30

4.1 Aktivnosti na usklađivanju sa EU zakonodavstvom

Za zemlje koje streme članstvu u EU, usklađivanje nacionalnog pravnog sistema sa pravom EU predstavlja sveobuhvatan i važan zadatak. Imajući u vidu da se i sama pravna tekovina EU konstantno razvija, obaveza usaglašavanja stalno je prisutna kod zemalja kandidata. U tom dijelu Uprava carina u kontinuitetu prati izmjene carinskih propisa i u skladu sa njima vrši usklađivanje carinskog zakonodavstva Crne Gore.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe za sprovođenje Carinskog zakona, stupila je na snagu 26.01.2019.godine. Izvršeno je dalje usklađivanje odredbi koje se odnose na tranzitni postupak, status robe i obezbjeđenje carinskog duga, sa odredbama Delegirane Uredbe Komisije i Implementacione Uredbe Komisije (EU), odnosno sa podzakonskim aktima Carinskog zakona Unije, što je jedan od uslova za pristupanje Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku i Konvenciji o olakšicama u trgovini robom. Izmjenama je izvršeno i dodatno usklađivanje Uredbe sa EU zakonodavstvom u dijelu odredbi: o obavezujućoj informaciji o porijeklu robe, nepreferencijalnom porijeklu robe i tehničkom usaglašavanju odredbi o carinskoj vrijednosti.

Uredba o carinskoj tarifi za 2019. godinu kojom je usklađena nomenklatura carinske tarife sa Kombinovanim nomenklaturom Evropske unije (KNEU), u primjeni je od 01.01.2019.godine. Uredbom je utvrđena i visina carinskih stopa za 2019.godinu, u skladu sa dinamikom utvrđenom Zakonom o potvrđivanju Protokola o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije. Kako je Crna Gora preuzela obaveze sadržane Ministarskom deklaracijom o proširenju trgovine proizvodima informacione tehnologije (ITA 2 Sporazum) i Protokolom o izmjeni aneksa sporazuma o trgovini civilnim vazduhoplovima, pomenutom Uredbom su liberalizovane carinske stope u dijelu roba informacione tehnologije i civilnih vazduhoplova.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima za odobravanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta na carinskom području Crne Gore, objavljena u "Sl. list CG", br. 45/19, stupila je na snagu 13.08.2019.godine. Ovim izmjenama institut ovlašćenog privrednog subjekta je u potpunosti usklađen sa odredbama Delegirane Uredbe Komisije i Implementacione Uredbe

Komisije (EU), odnosno sa podzakonskim aktima Carinskog zakona Unije. Benifiti za privrednike su pojednostavljenje, ubrzavanje carinskih postupaka i smanjenje troškova poslovanja.

S obzirom da na 9. sastanku PEM Zajedničkog komiteta, održanom 27.11.2019.godine nije usvojena revidirana Regionalna Konvencija o Pan-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe, Crna Gora je pozitivno odgovorila na inicijativu Generalnog direktorata za poreze i carinsku uniju -DG TAXUD za održavanje sastanka 05.02.2020.godine u Briselu na kome će zainteresovane ugovorne strane Konvencije razmatrati izmjene protokola o pravilima o porijeklu robe i metodama administrativne saradnje" bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini, odnosno primjenu revidiranih PEM pravila.

Uprava carina je otpočela komunikaciju sa EFTA Sekretarijatom u cilju definisanja konačnog teksta predloga izmjena Sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA država, u dijelu pravila o porijeklu robe, a u cilju uvođenja pune kumulacije i ukidanja zabrane povraćaja dažbina, po ugledu na CEFTA Odluku 3/2015.

Stupila je na snagu Odluka br.3/2015 CEFTA Zajedničkog komiteta („Sl.list-Međunarodni ugovori“, br.11/18) kojom je CEFTA protokol o porijeklu izmijenjen u smislu uvođenja pune kumulacije i ukidanja zabrane povraćaja dažbina. Odluka je počela da se primjenjuje u međusobnoj trgovini između CEFTA strana 01.07.2019.g.

Radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva finansija i Uprave carina započela je u 2019. godini rad na pripremi Carinskog zakona koji će biti u potpunosti usklađen sa Carinskim zakonom Unije (Uredba Evropske Unije br.952/2013). Izrađen je Nacrt Carinskog zakona i biće dat na dalju proceduru.

Tabela 4: Prikaz uredbi i pravilnika usvojenih u 2019.godini

R. broj	Pregled pravilnika usvojenih u 2019.godini	Benefiti za privredu /EU integracije
1.	Pravilnik o uslovima i načinu izdavanja upozorenja i naloga ovlašćenih Carinskih službenika	Harmonizacija nacionalne regulative u oblasti carinskih propisa sa propisima Evropske unije, uz pozitivne efekte u smislu modernizacije poslovanja, jačanja administrativnih kapaciteta i integriteta carinske službe.
2.	Pravilnik o praćenju, zaustavljanju, pregledu i pretresu prevoznih sredstava, putnika i prtljaga	Implementacija većih ovlašćenja carinskih službenika na planu borbe protiv nelegalnih aktivnosti i komercijalnih prevara, harmonizacija nacionalne regulative u oblasti carinskih propisa sa propisima Evropske unije.
3.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju proizvoda koji se oporezuju po sniženoj stopi PDV-a	Propisano je šta se smatra medicinskim sredstvima. Izmjenom Pravilnika brisan je član 5a (član 1), što znači da će se od 8.avgusta 2019.g. gore navedeni proizvodi oporezovati po opštoj stopi, odnosno po stopi od 21%.

U cilju jednoobraznog i efikasnog postupanja organizacionih jedinica donijeto je 52 uputstva i obavještenja.

4.2 Trgovinske olakšice

Imajući u vidu značaj implementacije trgovinskih olakšica, Uprava carina je stvaranjem uslova za primjenu pojednostavljenih carinskih postupaka u skladu sa EU standardima, unapređenjem regulatornog okvira za odobravanje statusa "ovlašćenog privrednog subjekta" dostigla visoke standarde u 2019.godini.

Validaciona misija CEFTA ugovornih strana je u novembru 2019.godine zaključila da je Uprava carina ispunila uslove za implementaciju instituta ovlašćenog privrednog subjekta (AEO) i može početi sa izdavanjem odobrenja statusa privrednicima koji ispunjavaju propisane uslove.

Stupanjem na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uslovima za odobravanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta na carinskom području Crne Gore stekli su

se uslovi za podnošenje zahtjeva za odobravanje statusa AEO od strane privrednih subjekata. U okviru tehničke podrške Grupacije Svjetske banke IFC, izrađeno je interno uputstvo za dodjeljivanje statusa ovlaštenog privrednog subjekta, AEO smjernice i druga dokumenta neophodna za primjenu instituta AEO u praksi. Krajem decembra 2019.godine Upravi carina su podnijeta 3 zahtjeva za odobravanje statusa AEO.

Na regionalnom nivou CEFTA strane usvojile su Odluku o uspostavljanju validacionih procedura za međusobno priznavanje nacionalnih programa Ovlaštenih provrednih subjekata (AEO) koji se odnosi na bezbjednost i sigurnost (AEOS).

U najnovijem Izvještaju o lakoći poslovanja Svjetske banke Doing Business 2020, Crna Gora je zauzela 50. mjesto na listi od 190 rangiranih zemalja. Značajan napredak je ostvaren kod indikatora „Procedure za uvoz i izvoz“. Crna Gora je poboljšala poziciju za 6 mjesta tako što je smanjila vrijeme i troškove potrebne za uvoz, kao i troškove izvoza, pa je sa 47.mjesta napredovala na 41.poziciju. Ovakav napredak potvrđuje da Svjetska banka u kontinuitetu prepoznaje reformske napore koje Uprava carina sprovodi u oblasti trgovinskih olakšica čijim stalnim unapredjenjem se stvaraju bolji uslovi za brže i efikasnije odvijanje prekogranične trgovine.

U okviru GIZ-ovog regionalnog Projekta „Unapređenje primjene izabranih mjera trgovinskih olakšica u CEFTA stranama“ izrađene su „Smjernice o jedinstvenoj implementaciji pune kumulacije i povraćaja carine među članicama CEFTA-e“, koje su namijenjene kako privrednim subjektima tako i carinskim službenicima. Takođe, uspostavljena je regionalna baza Obavezujućih informacija o svrstavanju robe u Carinsku tarifu (BTI). Izrađen je "Tehnički vodič za obavezujuće informacije o svrstavanju robe i porijeklu robe", koji je namijenjen kako privrednim subjektima tako i carinskim službenicima. Takođe, u okviru projekta prezentovan je predlog tehničkog rješenja za uspostavljanje regionalne baze obavezujućih informacija o svrstavanju (BTI) i za unapređenje nacionalnih baza podataka za obavezujuće informacije o svrstavanju (BTI).

Izrađene su i dostavljene Ministarstvu ekonomije notifikacije Svjetskoj trgovinskoj organizaciji za: Sporazum o carinskoj vrijednosti, Sporazum o pravilima porijekla i Sporazum o trgovinskim olakšicama.

Uprava carina je nastavila sa odobravanjem pojednostavljenih postupaka. Kako bi se privredni subjekti dodatno podstakli da u što većem broju koriste pojednostavljene carinske postupke, održano je više sastanaka sa privrednim subjektima na kojima su prezentovani benefiti pojednostavljenih procedura. Takođe, u martu 2019.godine je održana obuka za carinske službenike, kako bi se ovi postupci u praksi sprovodili na pravilan i jednoobrazan način. Izrađena je instrukcija za pojednostavljene postupke na osnovu fakture.

Tabela 5: Prikaz carinskih odobrenja

	Ukupno
Odobrenja za deklarisanje na osnovu knjigovodstvenog zapisa	5
Odobrenja za ovlaštenog izvoznika	1
Odobrenja za ovlaštenog primaoca	4
Odobrenja za deklarisanje na osnovu trgovačke isprave-fakture	17
Rješenja o usvajanju zahtjeva za preduzimanje carinskih mjera za zaštitu prava intelektualne svojine	149

Tabela 6: Prikaz izdatih obavezujućih informacija

	Ukupno
Broj obavezujućih informacija o svrstavanju robe u carinsku tarifu	6
Broj obavezujućih informacija o porijeklu robe	14
Broj izdatih mišljenja o svrstavanju robe po carinskoj tarifi	8
Broj izdatih nalaza carinske laboratorije	12
Broj dobijenih uzoraka	21

4.3 Razvoj informacionih sistema i modernizacija

Uprava carina kontinuirano sprovodi aktivnosti na povećanju efikasnosti i kvaliteta u pružanju usluga putem elektronskih servisa prema privredi, čime doprinosi stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja i boljem funkcionisanju sistema.

Pristupanje Evropskoj uniji zahtijeva da određeni broj carinskih postupaka bude potpuno kompjuterizovan, kao i da IT sistemi koje Uprava carina koristi budu međusobno povezani sa sistemima Evropske unije, pogotovo sa Novim kompjuterizovanim tranzitnim sistemom (NCTS), Sistemom za upravljanje integrisanom tarifom (ITMS), Sistemom kontrole izvoza (ECS) i Sistemom kontrole uvoza (ICS) i mnogim drugim sistemima.

U cilju utvrđivanja osnovnih smjernica za modernizaciju carinske službe u periodu 2019-2021 godine, u skladu sa savremenom praksom i procesom pridruživanja Evropskoj uniji, izrađena je “Strategija poboljšanja i modernizacije tehničke opremljenosti i infrastrukture carinske službe”. Ova strategija predstavlja okvir za razvoj Uprave carina i usmjerena je na unaprjeđenje i modernizaciju tehničkih kapaciteta, a samim tim i na bolju organizaciju i rezultate rada.

Razvoj IT sistema i postizanje i interkonektivnosti i interoperabilnosti sa EU sistemima, je ključno mjerilo za zatvaranje poglavlja Carinska unija i iziskuje značajna finansijska sredstva. I u toku 2019.godine Uprava carina je nastavila sa korišćenjem instrumenta predpristupne podrške IPA II za razvoj IT sistema implementacijom IT projekata.

U okviru pripremnih aktivnosti za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu i uspostavljanje kompjuterizovanog tranzitnog sistema koji je kompatibilan sa sistemom EU, kroz Projekat “Podrška Upravi carina“, aktivnosti iz ugovora “Podrška u pristupanju Konvenciji o zajedničkom tranzitu i Konvenciji o olakšicama u trgovini robom” i ugovora “Implementacija NCTS-a” se realizuju u skladu sa planovima, dok je ugovor “Nabavka opreme za funkcionisanje NCTS-a” uspješno realizovan. U prethodnom periodu je instaliran Enterprise Service Bus i rađeno je na GAP analizi sistema za tranzitni postupak, Sistema za upravljanje garancijama, Sistema za upravljanje rizikom, nakon čega slijedi izrada funkcionalnih i tehničkih specifikacija. Na sastanku Elektronske koordinacione carinske grupe, održanom 18.11.2019.godine u Briselu, zvanično je prihvaćena tehnička specifikacija NCTS-P5.

U toku je realizacija projekta „Podrška Upravi carina u oblasti akciza“, koji je otpočeo 2.septembra 2019.godine i trajeće 14 mjeseci. Projektom će biti implementirana nova nacionalna aplikacija za akcize u Carinskom informacionom sistemu koja će između ostalog omogućiti elektronsku komunikaciju između Uprave carina i akciznih obveznika.

Donijeta je Uredba o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića akciznim markicama. Izrađena je Tehnička specifikacija za izradu Sistema elektronskog upravljanja akciznim markicama i objavljen tender. Novim rješenjem će se uvesti savremen način poslovanja u postupcima odobravanja, štampanja i izdavanja kontrolnih i posebnih akciznih markica, vođenja evidencija o izdatim, iskorišćenim i neiskorišćenim akciznim markicama za duvanske proizvode i alkoholna pića, što će doprinijeti efikasnijoj naplati akcize i efikasnijoj borbi u suzbijanju sive ekonomije.

Uprava carina je uz podršku Njemačke Kancelarije za pomoć i saradnju (GIZ) razvila aplikaciju “e-manifest” koja omogućava da se pošiljke koje isporučuju operateri brze pošte, obrade od strane carine i prije nego što su dopremljene na carinsko područje Crne Gore čime se omogućava brža isporuka naručiocu. Ova aplikacija je samo prvi korak u uspostavljanju elektronske podrške u sprovođenju uvoznih i izvoznih procedura, te uspostavljanju odgovarajućih kontrolnih mehanizama. Aplikacija je u upotrebi od 01. februara 2019.godine i povezana je sa Carinsko-informacionim sistemom u cilju razduživanja pošiljki narednim carinskim postupcima i vođenja evidencija obračunatih i naplaćenih carinskih dažbina u Finansijskom modulu Uprave carina. Takođe, obrada manifesta je ovom aplikacijom uključena u centralni sistem za analizu rizika. Dato je odobrenje jednom operateru brze pošte, koji je ispunio sve propisane uslove. Uprava carina ostvaruje komunikaciju sa operaterima brze pošte, kako bi i oni sa svoje strane bili spremni za korišćenje ove aplikacije.

Uprava carina je kreirala moderan i efikasan Elektronski servis za privredu koji omogućava elektronsko praćenje potraživanja i uplata po osnovu carinskog duga i bankarskih garancija. Ovaj servis je dostupan besplatno, svim autorizovanim korisnicima, na web sajtu Uprave carina <http://www.upravarcarina.gov.me>. Autorizacija za pristup sistemu se odobrava svim zainteresovanim carinskom obveznicima, koji podnesu zahtjev za korišćenje elektronskog

servisa Upravi carina. Zahtjev se može preuzeti sa web sajta Uprave carina. Elektronski servis za privredu omogućava carinskim obveznicimana jednostavan i brz način za blagovremeno praćenje rokova za plaćanje carinskog duga, čime se doprinosi ostvarivanju kontinuiteta u naplati prihoda.

U cilju većeg stepena informisanosti fizičkih lica, kreiran je novi moderan informativni servis za fizička lica, putem kojeg se mogu na lak i brz način informisati o carinskim procedurama. Servis je dostupan na linku <http://info.carina.co.me/>, prilagođen je svim uređajima. Obuhvata i carinski kalkulator putem kojeg fizička lica mogu brzo i jednostavno izračunati iznos carinskih dažbina za robu koju su poručili putem interneta. U dijelu informacije za putnike su istaknute najbitnije informacije u pogledu unosa i iznosa gotovog novca, unosa lijekova, iznošenja kulturnih dobara i umjetnina, unosa hrane, bilja i biljnih proizvoda, oružja i municije, kao i informacije o zabrani prometa CITES vrstama bez dozvole. Takođe, dostupne su informacije o robi koja može biti predmet oslobođenja od plaćanja carine i PDV-a i uslovima za ostvarivanje ovih oslobođenja.

U okviru Projekta “Podrška implementaciji Strategije integrisanog upravljanja granicom”, iz sredstava Sektorske budžetske podrške IPA 2015, nastavljene su aktivnosti nabavke opreme za carinsku laboratoriju. Nabavljena je Opšta laboratorijska oprema. Krajem decembra 2019.godine pokrenut je postupak javne nabavke laboratorijske opreme za posebne namjene. U septembru je počela realizacija Projekta “Implementacija informacionog sistema za nadzor“. Kroz ovaj sistem hronološki će se voditi postupak u predmetima vezanim za borbu protiv carinskih prevara i nepravilnosti. Takođe, krajem decembra pokrenuti su i postupci javne nabavke za unapređenje funkcionisanja Sektora za carinsku bezbjednost i kontrolu kao i nabavka kompjuterske opreme za granične ispostave.

Uprava carina koja je korisnica Sektorske budžetske podrške uz Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao glavnog korisnika ove podrške, je pomenutim aktivnostima realizovala mjere iz svoje nadležnosti iz Strategije integrisanog upravljanja granicom i Akcionog plana, kao i mjere iz Šengenskog akcionog plana za 2019. godinu i na taj način doprinijela punoj realizaciji ove posebne vrste podrške.

Imajući u vidu da su Upravi carina odobrena sredstva u iznosu od 1.900.000,00€ iz IPA 2018, u toku 2019.godine vršene su pripreme aktivnosti u cilju predstojeće implementacije projekata usmjerenih na dalje unapređenje IT sistema, unapređenje objekata graničnih prelaza koje Uprava carina koristi, nabavku specijalizovane opreme za kontrole u svrhu suzbijanja krijumčarenja, nabavku specijalizovanog Data Centra i sprovođenje specijalističkih obuka carinskih službenika.

Takođe, uveden je novi sistem za izvještavanje u Upravi carina, kojim je taj proces u cjelosti modernizovan i postavljen elektronski u cilju maksimalne upotrebe podataka koji se unose u druge aplikacije, kao i povećanja ažurnosti u izvještavanju. Izmjena sistema za izvještavanje je pojednostavila rad i sistem izvještavanja u carinskim ispostavama jer sada u elektronskom obliku dostavljaju sve potrebne podatke.

5. BEZBJEDNOST I ZAŠTITA CARINSKOG PODRUČJA

Uvažavajući pravnu tekovinu Evropske unije i najbolju evropsku praksu i smjernice Svjetske carinske organizacije, Uprava carina Crne Gore je i u 2019.godini sprovodila aktivnosti na jačanju bezbjednosti i zaštite carinskog područja, zaštiti zdravlja ljudi, suzbijanju prekograničnog šverca narkotika i oružja, kontroli tranzita, izvoza, proizvoda dvostruke namjene, kao i uvoza opasnih proizvoda, kršenju prava intelektualne svojine itd.

Stalna je težnja da se kroz modernu i efikasnu primjenu sistema upravljanja rizikom, naknadnih kontrola, suzbijanja krijumčarenja i carinskih istraga – obezbijedi balans između kontrola i ubrzanja trgovine.

Sistem za upravljanje rizikom Uprave carina u kontinuitetu je unapređivan i bio je u fokusu razvoja informacionih sistema i aplikacija u 2019 godini. Donijeto je “Uputstvo o organizaciji i obavezujućim procedurama za upravljanje rizikom u carinskim postupcima”, koje obuhvata cjelokupan sistem i proces analize rizika i obezbjeđuje jedinstvenu primjenu procedura rada u ovoj oblasti u svakoj carinskoj ispostavi.

Intenzivno je rađeno na jačanju kvaliteta profilisanja rizika, pri čemu je fokus usmjeren na rizike u oblasti akciznih proizvoda. Uz podršku projekta Svjetske banke izrađen je set profila rizika za akcizne proizvode u skladu sa standardima WCO i EU najboljom praksom. Izvršeno je ažuriranje postojećih i izrada novih profila rizika za akcizne proizvode uz tehničku pomoć eksperata TAIEX-a.

Uz podršku GIZ-a u oblasti analize rizika za potrebe odobravanja statusa AEO izrađena je Matrica rizika privrednih subjekata sa zvaničnim Uputstvom, u skladu sa EU COMPACT modelom za Ovlašćene privredne subjekte.

U okviru projekta Svjetske banke – IFC, tokom 2019.godine započela je realizacija projekta “Unapređenje kapaciteta Uprave carina za korišćenje OBIE izvještajnog alata”. Projekat će obuhvatiti obuke carinskih službenika za korišćenje Sistema kao i izradu najvažnijih izvještaja za potrebe sprovođenja analize rizika i naknadnih kontrola.

Posebno važno ostvarenje je izrada Strategije za upravljanje rizikom u CEFTA zemljama, koju je usvojio Zajednički komitet Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini u Tirani, 18.12.2019.godine. Službenici Uprave carina Crne Gore aktivno su učestvovali u izradi Strategije. Zajedno sa kolegama iz regiona, uz podršku eksperata izrađen je dokument koji će unaprijediti kvalitet procesa i rezultate rada u oblasti upravljanja rizikom u regionu. Realizovano je više regionalnih radionica na temu zajedničkih profila rizika i selektivnosti u CEFTA zemljama. Ažuriran je Registar rizika, koji sadrži identifikovane rizike u carinskim postupcima, sa definisanim nivoom rizika, prioritetom, tretmanom rizika i nosiocima.

Funkcionalnosti SEED sistema u kontinuitetu su unapređivane. Od 01.01.2019. godine, u zvanično korišćenje stavljene su aplikacije za elektronske evidencije: Povrat PDV-a, Prenos gotovog novca preko državne granice, ATA karnet i Evidencija obračuna carinskog duga u putničkom prometu. Nastavljene su aktivnosti na daljim unapređenjima za Elektronsku evidenciju kretanja plovila.

U saradnji sa WCO i HMRC instalirana je nCEN mreža WCO, koja doprinosi efikasnoj razmjeni informacija između zemalja Zapadnog Balkana, a koje se odnose na sve značajnije zaplijene po pitanju opojnih droga, prekursora, psihotropnih supstanci, cigareta, roba kojom se povjređuju prava intelektualne svojine i drugo.

Intenzivno su sprovedene aktivnosti naknadne kontrole, koje su se odnosile na provjere pravilnog obračuna carinskog duga i provjere ispunjenosti uslova za izdavanje odobrenja za pojednostavljene postupke radi olakšavanja trgovine i ubrzavanja carinskih procedura.

Tabela 7: Pregled naknadnih kontrola tokom 2019.godine

	Broj
Prethodne kontrole po zahtjevima privrednih društava za pojednostavljene postupke	4
Kontrole privrednih društava po osnovu izdatih odobrenja za pojednostavljen postupke na bazi knjigovodstvenog upisa	4
Naknadne kontrole po godišnjem planu kontrola	16
Vanredne kontrole	12
Ostatle kontrole (oslobodenih korisnika akciznih proizvoda)	8

Sprovodeći naknadne kontrole utvrđene su nepravilnosti i pokrenut postupak naknadne naplate po osnovu nepravilnog iskazivanja troškova autorskih prava i licence i po osnovu nepravilnog obračuna poreza na kafu, što je rezultiralo pokretanjem postupaka naknadne naplate carinskog duga i poreza na kafu, u ukupnom iznosu od cca 521.000,00€.

U cilju jednoobraznog postupanja u sprovođenju carinskih postupaka, od strane carinske revizije izvršeno je 88 kontrola (redovnih i vanrednih) kojima su obuhvaćene sve Carinarnice. Kontrole su se odnosile na: sprovođenje nadzora nad carinskim skladištima, evidencije tranzitnih dokumenata, evidencija naplate obračunatog carinskog duga, sprovođenje postupka stavljanja robe u slobodan promet, razduženja robe u postupku privremenog uvoza i aktivnog oplemenjivanja.

Uprava carina je nastavila intenzivu saradnju sa partnerskim službama u zemljama EU, međunarodnim organizacijama i institucijama za sprovođenje zakona. U ovom periodu primljeno je, obrađeno i odgovoreno na 147 upita međunarodnih organizacija i institucija

(OLAF, Interpol, SELEC, WCO) i partnerskih službi. Kroz AFIS portal OLAF-u je dostavljeno 297 izvještaja o cigaretama. U međunarodne baze podataka uneseno je 68 informacija.

Uprava carina je učestovala u projektu EUROL II - EU Podrška vladavini prava II, koji je počeo 27.11.2017.godine. U okviru Projekta organizovane su obuke od strane eksperata Državnog tužilaštva Republike Italije i Finansijske policije Italije, na temu "Finansijske istrage i oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću". Realizovan je i napredni kurs u Guardia di Finanza u Italiji pod nazivom "Ekonomsko finansijski obavještajni rad i istrage" u periodu 14. - 26. jula 2019. godine.

Kao rezultat razmjene informacija koje dostavlja Uprava carina, zaplijenjene su cigarete u količini od 1000 paketa raznih brendova u Rumuniji, čije je krajnje odredište bila Ukrajina.

U cilju unapređenja međunarodne saradnje i razmjene informacija kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala, Vlada Crne Gore imenovala je službenika Uprave carina za oficira za vezu – predstavnika Crne Gore u Centru za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi (SELEC-u) u Bukureštu.

Učestvovano je u 7 zajedničkih međunarodnih carinskih operacija (JCO), u organizaciji Svjetske carinske organizacije, Interpola, Europolu i SELEC-a. Operacije su se odnosile na: borbu protiv krijumčarenja vatrenog oružja i droga; borbu protiv ilegalne trgovine krivotvorenim prehrambenim proizvodima; borbu protiv ilegalne trgovine kulturnim dobrima; borbu protiv ilegalne trgovine cigaretama i ostalim duvanskim proizvodima itd.

Nastavljena je razmjena informacija i sa najvećim svjetskim proizvođačima cigareta na osnovu potpisanih Memoranduma o razumijevanju, kroz razmjenu podataka o kretanju duvanskih proizvoda, podataka o porijeklu, zaštitnom znaku, žigu i trgovačkoj marki duvanskih proizvoda sa ciljem suzbijanja svih vidova nelegalne trgovine duvana i duvanskih proizvoda.

U skladu sa ovlaštenjima u oblasti carinskih istraga, nastavljena je intenzivna saradnja sa Tužilaštvom, Upravom policije i ostalim organima za sprovođenje zakona. Tokom 2019.godine razmijenjene su 32 informacije sa Tužilaštvom, od čega 10 obavještenja o postojanju osnovane sumnje da su učinjena krivična djela koje se gone po službenoj dužnosti, 4 informacije Specijalnom državnim tužilaštvu. Razmijenjene su 94 informacije sa Upravom policije i drugim nacionalnim agencijama, od čega 3 informacije o postojanju sumnje da je izvršena carinska prevara u produženom trajanju.

U zajedničkim aktivnostima sa Upravom policije, u vezi sa oduzetim duvanskim proizvodima - cigarete, podnesena je jedna krivična prijava i 5 izvještaja kao dopuna krivične prijave protiv 9 fizičkih lica i 1 pravnog lica. Zaplijenjeno je 143.722 šteke, odnosno 28.744.400 komada cigareta.

Takođe, podnijeta je i krivična prijava protiv 4 fizička i 1 pravnog lica, nakon sprovedene zajedničke kontrole sa Upravom policije, kontejnerskog terminala PORT OF ADRIA, carinska ispostava Carinske Zone Luke Bar, kada je utvrđeno da nedostaju četiri brodska kontejnera u kojima, je prema raspoloživoj carinskoj dokumentaciji, bilo skladišteno 4.454 paketa cigareta bez akciznih markica, koje su uzete ispod carinskog nadzora i plasirane na sivom tržištu.

U dvije odvojene aktivnosti, carinski službenici su tokom kontrole smještajnih kapaciteta korisnika Slobodne Zone Luka Bar, a prema raspoloživoj carinskoj dokumentaciji, utvrdili da nedostaje 19.024 paketa cigareta bez akciznih markica koje su uzete ispod carinskog nadzora.

U periodu 14. - 17.05.2019.godine, sprovedena je Ekspertska misija na temu "Prevenције i borbe protiv krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama" po poglavljima 24 i 29 pregovaračkog procesa. Eksperti su potvrdili da je ostvaren veliki napredak tokom proteklih pet godina u oblasti upravljanja rizikom i u oblasti prevencije i borbe protiv krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama. Izvod iz Izvještaja Misije: "U oblasti Upravljanja rizikom u Upravi carina, administracija je u prethodne pet godina napravila konkretne napore koji su rezultirali kreiranjem jedinstvenog elektronskog sistema koji integriše Centralnu analizu rizika i Lokalnu analizu rizika. Sistem je automatizovan i omogućava analizu rizika u svim carinskim postupcima".

Uprava carina je pooštrila procedure vezane za dobijanje Rješenja o vođenju evidencije o poslovanju za sve korisnike Slobodne zone Luka Bar i to za korisnike koji produžavaju status korisnika kao i za nove korisnike. U toku je unapređenje Lučkog informacionog sistema, kroz implementaciju aplikacije za pristup informacionim sistemima operatera od strane Uprave carina. U kontinuitetu su sprovedene kontrole sa ciljem suzbijanja krijumčarenja na carinskim

terminalima, graničnim prelazima i u unutrašnjosti carinskog područja kako samostalno tako i u saradnji sa drugim državnim organima.

U 2019. godini službenici Uprave carina izvršili su 68.651 detaljnih kontrola vozila i robe, kao i 901 inspeksijskih kontrola. Utvrđeno je 480 nepravilnosti. Izdata su 447 prekršajna naloga i izrečene novčane kazne u vrijednosti od 261.660,00€. Oduzeta je krijumčarena roba u vrijednosti od 10.632.914,71€. Samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima podnijeta je 41 krivična prijava nadležnom tužiocu.

Oduzeto je 122.162.440 komada cigareta u vrijednosti 10.015.747,38€. Takođe, oduzeto je 2.339 kg rezanog duvana u vrijednosti 140.390,00€; 1225,82 litara alkohola u vrijednosti 9.051,52€ i 3.228,88 lit. gaziranog pića u vrijednosti 3.738,38€. Na osnovu navedenih zapljena akciznih proizvoda, izdato je 137 prekršajnih naloga i podneseno samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima 33 krivične prijave nadležnom tužiocu.

Kada je u pitanju krijumčarenje narkotika, službenici Uprave carina su u 11 slučajeva oduzeli 432,25 kg skanka, 17,00 kg heroina, i 31,55kg kokaina.

U cilju dostizanja najviših standarda, Uprava carina će nastaviti da razvija svoje kapacitete u oblasti bezbjednosti uz kontinuiranu tehničku podršku Evropske unije, kako bi uz efikasne kontrole i zaštitu društva istovremeno obezbijedila dalje pojednostavljenje carinskih procedura i ubrzanje legalne trgovine.

6. LJUDSKI RESURSI

Ključnu ulogu u ostvarenju organizacionih ciljeva i kvaliteta njihove realizacije čine ljudski resursi i njihove sveukupne sposobnosti. Velika pažnja posvećuje se razvoju i unapređenju ljudskih resursa kroz obezbjeđivanje kvalitetnih, dobro obučanih i motivisanih službenika.

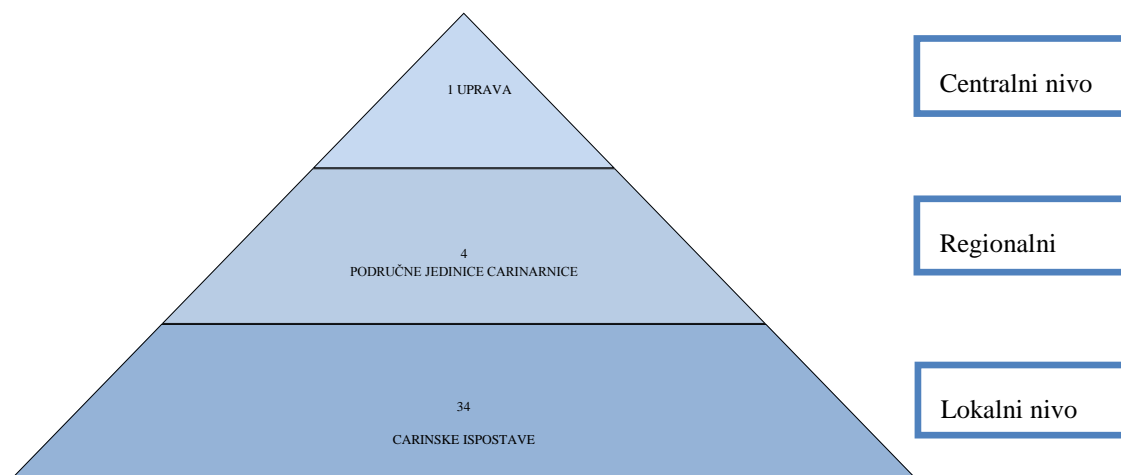
Sveobuhvatna reorganizacija carinske službe zahtijevana procesom pridruživanja Evropskoj uniji podrazumijeva adekvatno strateško planiranje i razvoj nove kulture i načina upravljanja kadrovima u carinskoj službi koja mora biti spremna da privuče, usavrši i zadrži stručan kadar. U tom cilju je usvojena Strategija upravljanja ljudskim resursima, kojom su utvrđene osnovne smjernice za upravljanje ljudskim resursima u periodu 2019-2021. godine. Strategija upravljanja ljudskim resursima kroz opštu svrhu, pravni okvir i postavljene strateške ciljeve na bazi prethodne analize postojećeg stanja i kapaciteta zaposlenih, ukazuje na prioritetne pravce unapređenja upravljanja ljudskim resursima, pa ista predstavlja jedan od prioritetnih aktivnosti u daljem razvoju carinske službe u skladu sa Poslovnom strategijom Uprave carina.

6.1 Organizacija i sistematizacija Uprave carina

U skladu sa novom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, Uprava carina je postala samostalni ogran državne uprave. Usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave carina, kojim je na inovirani način organizovana Uprava, u skladu sa mjerama Plana optimizacije javne uprave Crne Gore 2018-2020, obavezama u vezi budućih projekata i nadležnosti i pregovaračkog poglavlja 29. Sistematizovano je 596 izvršilaca, čime je izvršeno smanjenje za 48 izvršilaca. Takođe, utvrđena su 24 radna mjesta u zvanju viši/a carinski/a savjetnik/ca III i viši/a carinski/a inspektor/ka III, što predstavlja više od 4% u odnosu na ukupno sistematizovani broj radnih mjesta. Takođe, u opštim službama je predviđeno 49 izvršilaca što predstavlja 8,2 % ukupno sistematizovanih. Uprava carina, prateći ove parametre, u potpunosti prati politiku Vlade Crne Gore.

Uprava carina je organizovana u okviru tri nivoa u odnosu na djelokrug i složenost poslova, koje čine centralni (1 Uprava), regionalni (4 PJ Carinarnice) i lokalni (34 Carinske ispostave). Ovim modelom organizacije ostvareno je funkcionalno, horizontalno i vertikalno povezivanje organizacionih jedinica, kako bi se optimalno i ekonomično ispunjavali zadaci.

Organizacioni oblici su:

Unutrašnja organizacija Uprave obuhvata 4 sektora, 2 službe i 3 odjeljenja, dok je u okviru 4 PJ Carinarnice organizovano 34 carinskih ispostava.

Tabela 8: Pregled broja organizacionih jedinica

		Ukupno
Uprava	Sektori	4
	Službe	2
	Odjeljenja	3
PJ Carinarnice	Carinske ispostave	34

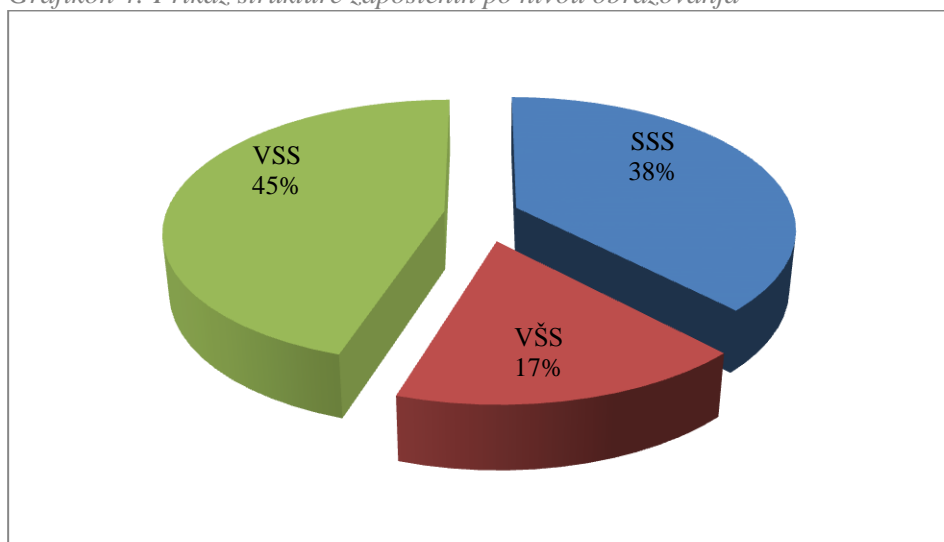
6.2 Zaposleni

U Upravi carina u 2019 godini, zaposleno je 519 službenika i namještenika, pri čemu je 45,09% sa visokom stručnom spremom, 17,15% je sa višom školskom spremom, dok je 37,76% sa srednjom stručnom spremom. U izvještajnom periodu, sporazumno je prestao radni odnos uz isplatu otpremnine, za 3 službenika.

Tabela 9: Pregled broja zaposlenih po organizacionim jedinicama

Naziv organizacione jedinice	Broj službenika		
	SSS	VŠS	VSS
Uprava	25	3	94
PJ Carinarnica Podgorica	54	31	73
PJ Carinarnica Bar	31	9	20
PJ Carinarnica Kotor	30	23	22
PJ Carinarnica Bijelo Polje	56	23	25
Ukupno:	196	89	234

Grafikon 4: Prikaz strukture zaposlenih po nivou obrazovanja

6.3 Edukacija carinskih službenika

Proces usvajanja evropskih standarda i približavanja službe modernijem sistemu upravljanja i rada, zahtijeva unapređenje učinka službenika, razvoj upravljanja kadrovskim kapacitetima i njihovog uticaja u sprovođenju reformi po uzoru na savremene carinske administracije. Procesu edukacije poseban doprinos je dao Centar za obuku carinskih službenika, koji je od svog osnivanja u oktobru 2018. godine realizovao sve planove.

Usvojena je Strategija obuka za period 2019-2021, kojom su utvrđene osnovne smjernice za obuku carinskih službenika u cilju stvaranja profesionalnog i dobro obučenog kadra. Imajući u vidu Plan optimizacije javne uprave Crne Gore 2018-2020, koji na restriktivan način uređuje oblast zapošljavanja državnih službenika i namještenika, kao osnovni stub efikasne i efektivne izgradnje administrativnih kapaciteta prepoznat je značaj razvoja kompetencija postojećeg carinskog kadra kroz obuku i stručno usavršavanje.

U skladu sa strateškim planom, izvršeno je infrastrukturno i tehničko opremanje Centra za obuku carinskih službenika. Takođe, posvećena je velika pažnja jačanju saradnje sa drugim relevantnim institucijama koje se bave obukom i stručnim usavršavanjem službenika javne uprave. Nastavljena je saradnja sa Upravom za kadrove kroz realizaciju Plana obuka. Posebno je unaprijeđena saradnja sa Policijskom akademijom u Danilovgradu, kroz organizovanje specijalističkih obuka za službenike Odsjeka za suzbijanje krijumčarenja, kao i povodom upotrebe ovjašćenja za carinske inspektore. Potpisan je i ugovor o saradnji vezano za organizovanje carinskog kursa i drugih specijalističkih obuka.

Nastavljene su aktivnosti na implementaciji evropskog Okvira carinskih kompetencija, u cilju unaprijeđenja kako obuka carinskih službenika tako i ostalih oblasti upravljanja ljudskim resursima.

Tabela 10: Prikaz broja obuka i polaznika za planirane i dodatne stručne i specijalističke seminare, sastanke, radionice i carinske obuke

	Broj	Broj polaznika
Planirani stručni i specijalistički seminari, sastanci, radionice i carinske obuke	33	252
Dodatni stručni i specijalistički seminari, sastanci, radionice i carinske obuke	177	462
Ukupno:	210	714

Od navedenog broja edukacija u Centru za obuku carinskih službenika realizovano je 20 specijalističkih obuka. Analiza sprovedenih edukacija, realizovanih u Centru, potvrdila je dobar odabir tema i predavača. Na osnovu evaluacija, kao i konsultacijama i razgovoru sa službenicima istaknuto je da im je ovakav vid interaktivnih obuka veoma koristan te da bi na

ovaj način i ubuduće trebalo organizovati takve obuke u Centru, ali i u određenim područnim jedinicama (na terenu).

6.4 Jačanje integriteta i kredibiliteta

Svjetska carinska organizacija prepoznala je Upravu carina Crne Gore kao primjer odlične prakse u oblasti jačanja integriteta i borbi protiv svih oblika nezakonitog ponašanja i na taj način su u pozitivnom svijetlu predstavljene značajne aktivnosti koje Uprava carina kontinuirano preduzima u ovom bitnom segmentu carinskog djelovanja. U publikaciji Svjetske carinske organizacije, objavljenoj u junu 2019. godine, pod nazivom “Kompilacije najboljih praksi o unutrašnjim kontrolama integriteta u carinskim službama i odnosom sa eksternim kontrolama”, predstavljene su aktivnosti Uprave carina u oblasti unapređenja integriteta i borbe protiv korupcije.

Usvojen je Plan integriteta i identifikovano 8 oblasti rizika, izvršena procjena i rangiranje 40 osnovnih i 67 preostalih rizika i definisano 148 odgovarajućih mjera za smanjenje rizika od neprihvatljivog ponašanja, u skladu sa vjerovatnoćom nastanka, uticaja i posljedicama korupcije i drugih oblika nezakonitog ili neetičkog postupanja, za čiju su realizaciju precizirane odgovorne organizacione jedinice.

Sačinjen je Godišnji izvještaj za 2018.g. o sprovođenju Plana integriteta, koji je dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije. Od ukupno 148 definisanih mjera, u izveštajnom periodu realizovano 78%, odnosno realizovano je 115 mjera, djelimično realizovano 17%, odnosno 15 mjera, dok 5%, odnosno 8 mjera nije realizovano.

Takođe, sačinjen je i dostavljen Upravi policije-Sektoru granične policije Izvještaj za 2018.godinu o realizaciji mjera definisanih Zajedničkim planom mjera za prevenciju i represiju korupcije na graničnim prelazima. Sve mjere iz nadležnosti carinske službe uspješno su realizovane u toku 2018.godine. Usvojen je Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na graničnim prelazima za 2019.godinu, kojim je definisano 9 mjera u nadležnosti Uprave carina.

Aktivnosti na realizaciji Integrity testova su nastavljene, pa je u decembru 2019.godine primjenom novog koncepta u izboru službenika koji će biti testirani, a u skladu sa Mapom rizika, testiran 31 carinski službenik sa operativnog nivoa djelovanja iz sve 4 PJ Carinarnice, uz napomenu da je do sada ukupno testiran 131 carinski službenik iz različitih organizacionih jedinica i kategorija radnih mjesta, odnosno oko 25% službenika ove Uprave.

6.5 Disciplinske mjere

U toku 2019.godine ukupno je riješeno 14 disciplinskih postupaka. Nakon okončanih disciplinskih postupaka donijet je Zaključak o obustavljanju disciplinskog postupka protiv 3 službenika Carinarnice Bar. Ukupno su izrečene sledeće disciplinske mjere:

- za 1 službenika zbog počinjene teže povrede službene dužnosti - nedolično ponašanje u službi koje ima za posledicu nanošenje štete ugledu službe, novčana kazna u trajanju od šest mjeseci u iznosu od 40 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti;

- za 2 službenika zbog počinjene teže povrede službene dužnosti - neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza - novčana kazna u trajanju od dva mjeseca u iznosu od 20 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika zbog počinjene teže povrede službene dužnosti - zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi, zbog čega je privremeno ograničen u vršenja dužnosti na način što mu je zabranjeno obavljanje poslova u ovom organu (suspenzija), do okončanja disciplinskog postupka - novčana kazna u trajanju od dva mjeseca u iznosu od 20 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti;

- za 2 službenika koji su 2013.godine privremeno ograničeni u vršenja dužnosti na način što im je zabranjeno obavljanje poslova u ovom organu (suspenzija) do okončanja disciplinskog postupka, nastavljen je postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, nakon okončanja krivičnog postupka, zbog počinjene teže povrede službene dužnosti - zloupotreba položaja ili

prekoračenje ovlaštenja u službi - novčana kazna u trajanju od tri mjeseca u iznosu od 30 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti odnosno novčana kazna u trajanju od šest mjeseci u iznosu od 40% za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika koji je 2013.godine privremeno ograničen u vršenja dužnosti na način što mu je zabranjeno obavljanje poslova u ovom organu (suspenzija) do okončanja disciplinskog postupka, nastavljen je postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, nakon okončanja krivičnog postupka, zbog počinjene teže povrede službene dužnosti - zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlaštenja u službi - obustavljen je zato što ne postoje dokazi da je počinjena navedena teža povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika zbog počinjene lakše povrede službene dužnosti – nenošenje oznake sa ličnim imenom - novčana kazna za jedan mjesec u iznosu od 20 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena lakša povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika zbog počinjene lakše povrede službene - povreda pravila i standarda utvrđenih Etičkim kodeksom državnih službenika i namještenika - novčana kazna u trajanju od jednog mjeseca u iznosu od 10 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena lakša povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika zbog počinjene lakše povrede službene dužnosti – nepoštovanje radnog vremena - novčana kazna za jedan mjesec u iznosu od 20 % zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena lakša povreda službene dužnosti;

- za 1 službenika iz granične Carinske ispostave u okviru PJ Carinarnice Bijelo Polje, prestao je radni odnos po sili zakona u ovom državnom organu, obzirom da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Bijelom Polju, koja je ovoj upravi dostavljena u toku 2019.godine, oglašen odgovornim za krivično djelo zloupotreba službenog položaja i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci.

Tabela 11: Prikaz riješenih disciplinskih postupaka

Ukupno riješeno	Izrečena novčana kazna za lakšu povredu službene dužnosti	Izrečena novčana kazna za težu povredu službene dužnosti	Izrečena kazna prestanak radnog odnosa	Obustavljeno	U radu
14	3	6	1	4	-

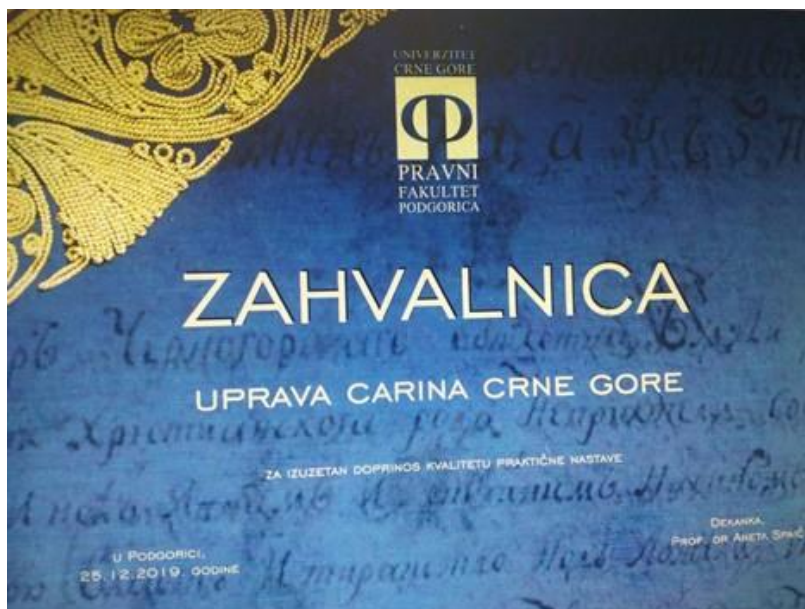
7. ZASTUPLJENOST U JAVNOSTI

O radu Uprave carina javnost je informisana redovnim davanjem saopštenja o svim aktivnostima institucije ali i kroz nastupe u medijima i posredstvom sajta Uprave www.upravararina.gov.me. U toku 2019.godine, osim saopštenja o izmjenama propisa, naplata prihoda, donacijama edukacijama, objavljeno je i 120 saopštenja o sprječavanju krijumčarenja, 11 o zaštiti prava intelektualne svojine, 74 o aktivnostima na planu suzbijanja nelegalne trgovine akciznim proizvodima. Na gotovo sva novinarska pitanja blagovremeno su upućivani odgovori.

U cilju pružanja pravovremenih i jasnih informacija u cilju unapređenja transparentnosti, jačanja ugleda i povjerenja privrednih subjekata, građana, kao i samih zaposlenih izrađena je Strategija odnosa sa javnošću 2019 - 2021. Ovom Strategijom definisani su vizija i misija, i postavljeni strateški ciljevi na bazi prethodne analize postojećeg stanja i kapaciteta u oblasti odnosa sa javnošću.

Donijeto je ukupno 73 rješenja po osnovu slobodanog pristupa informacijama kojima je dozvoljen pristup u ukupno 67 tačaka zahtjeva, a odbijen u 113 tačaka zahtjeva. Podnijete su 23 žalbe, od strane NVO “MANS”, zbog povrede pravila postupka koje su blagovremeno proslijeđene Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama na dalje odlučivanje.

U skladu sa Sporazumom o saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore organizovana je stručna praksa za studente četvrte godine. Stručna praksa za studente Ekonomskog fakulteta organizovana je u maju mjesecu u 7 grupa za ukupno 24 studenta dok je za studente Pravnog fakulteta praksa realizovana u periodu oktobar – decembar, u 6 grupa za ukupno 33 studenta. Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore dodijelio je zahvalnicu Upravi carina za saradnju povodom datog doprinosa u realizaciji praktične nastave za studente u toj univerzitetskoj jedinici.

8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ UPRAVE CARINA KAO POTROŠAČKE JEDINICE

U toku 2019. godine od ukupno opredijeljenih budžetskih sredstava koja su iznosila 7.139.907 € realizovana je potrošnja u iznosu od 6.614.089€, tako da je izvršenje budžeta iznosilo preko 92 %, što znači da su ostvarene uštede u budžetu skoro od 10% ukupnih budžetskih sredstava. Uprava carina sprovodi ugovorene obaveze po planu mjesečnog varanta raspoloživih sredstava. Prema evidenciji KUF obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2019. godine iznose 18.268,07€.

Interni programi za praćenje poslovnih procesa Službe za finansijsko računovodstvene poslove i javne nabavke za 2019. godinu su doradjeni i unaprijedjeni. Unaprijeđen je program Glavne knjige i blagajničkog poslovanja, čime se omogućava izrada preciznih izvještaja izvršenja budžeta sa analitikom i subanalitikom. Blagajnički mjesečni maksimum za tekuću godinu bio je na nivou iz predhodne godine i iznosi 2.500€. Na kraju obračunskog perioda izvršen je povraćaj nepotrošenih sredstava na Glavni račun državnog trezora u iznosu od 19,14€.

Godišnji gotovinski promet blagajne iznosio je 47.460,86€. Saldo blagajne na Programu CUSTOMS na dan 31.12.2019. godine je 0,00€, jer su preostala nepotrošena sredstva uplaćena na Glavni račun državnog trezora u iznosu od 594,03 €.

Kao članica CUSTOMS Program 2020, čiji je opšti cilj podrška funkcionisanju i modernizaciji carinske unije u cilju jačanja unutrašnjeg tržišta kroz saradnju zemalja učesnica, njihovih carinskih službi i njihovih službenika, Uprava carina uspješno realizuje navedeni Projekat. Uplatom članarine u iznosu od 60.000,00€ za učešće u Programu CUSTOMS 2020 za 2019/2020 godinu, realizacija teče po planu usvojenih aktivnosti, shodno pravilima Finansijskog vodiča EK za ovaj Projekat. Budžetska godina CUSTOMS Projekta, obuhvata period od 01.04.2019-31.03.2020. godine. Ukupna budžetska potrošnja iz sredstava donacije po Customs Programu iznosila je 52.580,49€.

8.1 Podaci o javnim nabavkama

Plan javnih nabavki za 2019. godinu je iznosio 2.021,615,00€ (sa tenderom za akcizne markice na iznos od 1.235.000,00€), i to: robe - 1.358.600,00€; radovi - 44.400,00€ i usluge - 618.615,00€.

Otvoreni postupci javne nabavke je bilo 7 i to: nabavka carinskih plombi; nabavka kolskih vaga; održavanje motornih vozila; nabavka licence vmware; održavanje aplikativnog dijela CIS-a; održavanje sistemskog dijela CIS-a; nabavka robe hardverske opreme i nabavka akciznih markica. Navedeni postupci su okončani, potpisani ugovori, osim akciznih markica koji je u toku.

Jedan pregovarački postupak za održavanje mobilnih skenera je također okončan. Za nabavke male vrijednosti u Planu javnih nabavki je bilo 38 postupaka, od kojih su svi okončani i ugovori potpisani. Hitnih nabavki nije bilo.

9. OSTALE AKTIVNOSTI

9.1 Saradnja sa zaštitnikom imovinsko pravnih interesa, nadležnim sudovima i advokatima

Zaštitniku imovinsko pravnih interesa i sudskim vještacima, se blagovremeno dostavljaju odgovori, dokazi i izjašnjenja na navode tužbi podnijetih protiv države Crne Gore i Uprave carina. Podnijeto je 5 tužbi radi naknade štete zbog neiskorišćenih godišnjih odmora i prekovremenog rada, kao i 1 za naknadu štete po osnovu rješavanja stambenog pitanja. Predmetni postupci su u toku i u istim je dato adekvatno izjašnjenje Zaštitniku.

Po osnovu radnih sporova (iznosi naknada štete po utuženom osnovu, troškovi postupka, kamate, troškovi izvršnog postupka), troškovi su u 2019. godini sa budžetskog računa iznosili 7.400 €, što je znatno manje u odnosu na prethodne godine. Naime, u 2018. godini troškovi radnih sporova su iznosili 53.851 €, u 2017. godini 22.026,43 €, dok su u 2016. godini iznosili 191.488 €.

Tabela 13: Pregled iznosa troškova radnih sporova

	2016	2017	2018	2019
Iznos	191.488 €	22.026,43 €	53.851 €	7.400 €

U periodu od 2015. - 2016. godine pokrenuto je znatno više radnih sporova u odnosu na 2017. godinu kada je pokrenuto 14 radnih sporova koji su većinom postali izvršni u 2018. godine, dok je u 2018 pokrenuto 6 radnih sporova koji su postali izvršni tokom 2019. godine, što je za posljedicu imalo da su u 2019. godini znatno manji troškovi radnih sporova.

Okončano je 5 predmeta u kojima je tužba odbačena zbog apsolutne nenadležnosti suda, povlačenja tužbe, kao i dvije parnice. Odbačena je optužnica u jednom krivičnom predmetu.

9.2 Obuke i ispiti za sticanje licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom

U saradnji sa Privrednom Komorom Crne Gore Uprava carina je u toku 2019.godine sprovele obuke kandidata za sticanje licence za zastupanje pred carinskim organom. Preduzimane su i aktivnosti u cilju blagovremene informisanosti prijavljenih kandidata o Zakonom propisanim uslovima, potrebnoj dokumentaciji za sticanje licenci i odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred organima Carinske službe, kao i o programu za polaganje stručnog ispita.

Organizovan je stručni ispit za sticanje licence i izdato 18 uvjerenja o položenom ispitu kao i 18 licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom. Donijeto je 8 rješenja o izdavanju odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom, 9 odobrenja za elektronsku razmjenu podataka (ERP) na osnovu uspješnog testiranja u CIS-u. Donijeto je i 6 rješenja o oduzimanju odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom za 6 privrednih društava.

Tabela 14: Prikaz izdatih dokumenata po osnovu stručnog ispita za sticanje licence za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom

Broj uvjerenja o položenom carinskom ispitu	Broj izdatih Uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje licence	Broj licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom fizičkim licima	Broj rješenja o produženju licenci	Broj odobrenja privrednom društvu za elektronsku razmjenu podataka	Broj odobrenja za zastupanje pred carinskim organom
7	21	11	15	4	4

9.3 Interne procedure

Uprava carina Crne Gore primjenjuje 74 interne procedure za sve organizacione jedinice, kojima je detaljno opisuju sistemi rada i svi koraci u međuslužbeničkoj komunikaciji i saradnji. Na taj način poboljšana je sistem rada, prije svega u pravcu efikasnosti i brzine dostizanja rezultata u radu.